

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

NICHOLAS EMILIOU

14 päivänä joulukuuta 2023¹

Asia C-90/22

**”Gjensidige” ADB,
jossa asian käsittelyyn osallistuvat
”Rhenus Logistics” UAB ja
”ACC Distribution” UAB**

(Ennakkoratkaisupyyntö – Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (ylin tuomioistuin, Liettua))

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa – Asetus (EU) N:o 1215/2012 – 71 artikla – Suhde kansainväliseen yleissopimukseen, jossa määrätään toimivallasta tai tuomioiden tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta tiettyjen asioiden osalta – Yleissopimus tavarankansainvälisessä tiekuljetuksessa käytettävästä rahtisopimuksesta (CMR) – Muu kuin yksinomainen oikeuspaikkasopimus – CMR-sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan tuomion tunnustaminen jäsenvaltion tuomioistuimessa – Tuomion antaneen tuomioistuimen toimivallan toteaminen muulla perusteella – Yhteensopivuus asetuksen (EU) N:o 1215/2012 toiminnan perustana olevien periaatteiden kanssa – Perusteet tuomion tunnustamisesta kieltäytymiselle – 45 artikla

I Johdanto

1. Rajat ylittävät riita-asiat alkavat usein sillä, että tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu, on tarpeen varmistaa, onko sillä kansainvälinen toimivalta lausua käsiteltävänä olevasta asiasta. Kun kyse on siviili- ja kauppaoikeudellisista riita-asioista, Euroopan unionissa tämän toimivallan tutkiminen määräytyy lähtökohtaisesti asetuksen (EU) N:o 1215/2012² asiaa koskevien säännösten perusteella.

2. Samanaikaisesti, kuten jäljempänä selitän tarkemmin, kyseisessä asetuksessa asetetaan etusijalle jäsenvaltioiden tekemien, erityisten kansainvälisten yleissopimusten asiaa koskevat määräykset.

¹ Alkuperäinen kieli: englanti.

² Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (uudelleenlaadittu) (EUVL 2012, L 351, s. 1).

3. Tuomiossaan TNT Express³ unionin tuomioistuin kuitenkin totesi lähinnä, ettei tällaisten erityissääntöjen soveltamisella saada vaarantaa tiettyjä peruseriaatteita, jotka Euroopan unionissa ovat oikeudellisen yhteistyön taustalla, kuten toimivaltaisten tuomioistuinten ennustettavuus tai asianmukainen lainkäyttö.

4. Sen varmistamiseen, onko asiaa käsittelevä tuomioistuin toimivaltainen, liittyvää monimutkaisuutta havainnollistaa nyt käsiteltävän ennakkoratkaisupyyntön taustalla oleva riita-asia. Sen perustana olevassa tapauksessa rahti varastettiin, kun sitä kuljetettiin Alankomaista Liettuaan. Rahdin vakuutuksenantaja vaati korvausta asianomaiselta rahdinkuljettajalta Liettuassa vedoten rahtisopimukseen sisältyvään oikeuspaikkasopimukseen.

5. Tuolloin rahdinkuljettaja oli kuitenkin jo aloittanut Alankomaissa tuomioistuinmenettelyn sen toteamiseksi, että sen vastuu tässä nimenomaisessa asiayhteydessä oli rajattu. Ennen kyseisen vaatimuksen hyväksymistä alankomaalainen tuomioistuin vahvisti toimivaltansa soveltamalla tavaran kansainvälisessä tiekuljetuksessa käytettävästä rahtisopimuksesta tehdyn yleissopimuksen (jäljempänä CMR-sopimus)⁴ yhtä toimivaltasääntöä edellä mainitusta oikeuspaikkasopimuksesta huolimatta, joka sen näkemyksen mukaan ei voinut sulkea pois CMR-sopimuksessa määritettyjä muita (vaihtoehtoisia) toimivaltaperusteita.

6. Sen jälkeen, kun Liettuan tuomioistuimet olivat tunnustaneet kyseisen tuomion, Gjensidige ADB (jäljempänä Gjensidige) teki kassaatiovalituksen Lietuvos Aukščiausiasis Teismasiin (ylin tuomioistuin, Liettua), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin. Gjensidige väittää, että alankomaalaisen tuomioistuimen antaman tuomion tunnustaminen on ristiriidassa asetuksen N:o 1215/2012 kanssa, koska kyseisessä asetuksessa vahvistetaan lähtökohtaisesti oikeuspaikkasopimuksesta johtuvan toimivallan *yksinomaisuus*.

7. Tässä tilanteessa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii ensinnäkin, mitä toimivaltasääntöjä asiassa sovelletaan. Se huomauttaa, että asetuksen N:o 1215/2012 mukaan sovelletaan ensisijaisesti CMR-sopimuksen kaltaisissa erityisissä kansainvälisissä yleissopimuksissa vahvistettuja sääntöjä. Se epäilee kuitenkin, voiko tällainen ensisijaisuus sallia oikeuspaikkasopimuksen huomiotta jättämisen, kun otetaan huomioon näille sopimuksille asetuksessa N:o 1215/2012 annettu tehostettu suoja. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää toiseksi selventämään, onko tämän tehostetun suojan johdettava siihen, että alankomaalaisen tuomioistuimen antamaa tuomiota kieltäydytään tunnustamasta. Vaikka asetuksessa N:o 1215/2012 ei nimenomaisesti sallita tällaista lähestymistapaa, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko sitä tulkittava laajemmin, jotta voidaan turvata lähinnä sopimuspuolten aiomukset, sellaisina kuin ne ilmenevät kyseessä olevasta oikeuspaikkasopimuksesta.

³ Tuomio 4.5.2010, TNT Express Nederland (C-533/08, EU:C:2010:243; jäljempänä tuomio TNT Express). Kyseinen tuomio koski asetusta N:o 1215/2012 edeltänyttä asetusta eli tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1). Viimeksi mainitulla puolestaan korvattiin tuomioistuimen toimivallasta ja tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27.9.1968 tehty Brysselin yleissopimus (EYVL 1978, L 304, s. 36; jäljempänä vuoden 1968 Brysselin yleissopimus). Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ”siltä osin kuin asetuksen N:o 1215/2012 johdanto-osan 34 perustelukappaleen mukaan kyseisellä asetuksella kumotaan ja korvataan asetusta N:o 44/2001, jolla puolestaan korvattiin vuoden 1968 Brysselin yleissopimus, unionin tuomioistuimen tekemä tulkinta näiden viimeksi mainittujen oikeudellisten välineiden säännöksistä ja määräyksistä koskee myös asetusta N:o 1215/2012, mikäli näiden säännösten ja määräysten voidaan katsoa ’vastaavan toisiaan’”. Ks. esim. tuomio 10.3.2022, BMA Nederland (C-498/20, EU:C:2022:173, 27 kohta).

⁴ Tehty Genevessä 19.5.1956, Yhdistyneiden Kansakuntien sopimuskokoelma, nide 399, s. 189; sellaisena kuin se on muutettuna Genevessä 5.7.1978 allekirjoitetulla pöytäkirjalla, Yhdistyneiden Kansakuntien sopimuskokoelma, nide 1208, s. 427, ja 20.2.2008 tehdyllä sähköistä rahtikirjaa koskevalla lisäpöytäkirjalla yleissopimukseen kansainvälisessä tiekuljetuksessa käytettävästä rahtisopimuksesta (CMR), Yhdistyneiden Kansakuntien sopimuskokoelma, nide 2762, s. 23.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Kansainvälinen oikeus

8. CMR-sopimusta sovelletaan sen 1 artiklan mukaan ”jokaiseen sopimukseen, joka koskee ajoneuvolla korvausta vastaan tiellä suoritettavaa tavaran kuljetusta, kun paikkakunta, jolla tavara on otettu kuljetettavaksi, ja määräpaikka – – sijaitsevat eri valtioissa, joista ainakin toinen on sopimusvaltio. Mitä tässä on sanottu, on noudatettava osapuolten kotipaikasta ja kansalaisuudesta riippumatta”.⁵

9. CMR-sopimuksen 31 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Tämän yleissopimuksen määräysten alaista kuljetusta koskeva kanne voidaan panna vireille, paitsi siinä sopimusvaltion tuomioistuimessa, mistä asianosaiset ovat sopineet, sen valtion tuomioistuimessa, jonka alueella:

- a) vastaajalla on kotipaikka, pääkonttorinsa tahi se haaraliikkeensä tai asioimistonsa, jonka välityksellä rahtisopimus on tehty, taikka
- b) paikkakunta, missä tavara otettiin kuljetettavaksi tai missä kuljetuksen määräpaikka on,

eikä sitä voida nostaa muussa tuomioistuimessa.⁶

2. Jos tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitettu kanne on vireillä tuomioistuimessa, jonka toimivaltaan asia mainitun kappaleen mukaan kuuluu, tai tällaisen kanteen on ratkaissut sellainen tuomioistuin, ei samojen asianosaisten kesken voida samasta asiasta nostaa uutta kannetta, paitsi milloin sen tuomioistuimen ratkaisua, jossa ensimmäinen kanne nostettiin, ei voida panna täytäntöön siinä valtiossa, jossa uusi kanne pannaan vireille.

3. Kun sopimusvaltion tuomioistuimen tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitettussa riita-asiassa antama tuomio on siellä tullut täytäntöönpanokelpoiseksi, se on täytäntöönpanokelpoinen myös jokaisessa muussa sopimusvaltiossa niin pian kuin kyseisessä valtiossa voimassa olevat muotomääräykset on täytetty. Tällaiset muotomääräykset eivät saa tehdä mahdolliseksi itse asian uudelleen tutkimista.

4. Tämän artiklan 3 kappaleen määräyksiä sovelletaan oikeudenkäynnin jälkeen annettuihin tuomioihin, yksipuolisiin tuomioihin ja oikeuden määräyksellä vahvistettuihin sovitteluihin, mutta niitä ei sovelleta väliaikaistuomioihin tai vahingonkorvauksiin, jotka asiansa kokonaan tai osaksi hävinnyt kantaja joutuu suorittamaan kulujen lisäksi.

– – ”

⁵ Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että CMR-sopimuksen virallisen liettuankielisen version teksti ei ole täsmällinen, kun sitä verrataan muihin kieliversioihin.

⁶ Huomautan, että kaikissa CMR-sopimuksen satavilla olevissa versioissa ei ilmeisesti ole 31 artiklan 1 kappaleen lopun ilmausta ”eikä sitä voida nostaa muussa tuomioistuimessa”. Kuitenkin Yhdistyneiden Kansakuntien sopimuskokoelman virallisessa versiossa näin on.

10. CMR-sopimuksen 41 artiklan 1 kappaleessa määrätään, että ”mikäli 40 artiklan määräyksistä ei muuta johdu, on sopimusehto, joka suoranaisesti tai epäsuorasti poikkeaa tämän yleissopimuksen määräyksistä, mitätön. Tällaisen ehdon mitättömyys ei tee rahtisopimuksen muita määräyksiä mitättömäksi”.

B Euroopan unionin oikeus

11. Asetuksen N:o 1215/2012 21 perustelukappaleessa todetaan, että ”lainkäytön yhdenmukaisuus edellyttää, että rinnakkaiset oikeudenkäynnit saadaan mahdollisimman vähiin ja että voidaan varmistaa, ettei eri jäsenvaltioissa anneta keskenään ristiriitaisia tuomioita. Olisi säädettävä selkeästä ja tehokkaasta järjestelmästä vireilläolon ja toisiinsa liittyvien kanteiden ratkaisemiseksi – ”.

12. Asetuksen 22 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa: ”Jotta voidaan lisätä yksinomaisten oikeuspaikkasopimusten tehokkuutta ja välttää vilpillinen taktikointi riita-asioissa, on kuitenkin tarpeen säätää poikkeuksesta yleiseen vireilläolosaäntöön ja näin ottaa tyydyttävästi huomioon erityistilanne, jossa voi esiintyä rinnakkaisia oikeudenkäyntejä. Kyseessä on tilanne, jossa kanne on pantu vireille tuomioistuimessa, jota ei ole nimetty yksinomaisessa oikeuspaikkasopimuksessa, ja nimetyssä tuomioistuimessa pannaan myöhemmin vireille samojen asianosaisten välillä samaa asiaa koskeva kanne. Tällaisessa tapauksessa tuomioistuin, jossa kanne on ensin pantu vireille, olisi velvoitettava keskeyttämään asian käsittely heti kun kanne on pantu vireille nimetyssä tuomioistuimessa ja siihen saakka, kunnes viimeksi mainittu tuomioistuin toteaa, ettei se ole yksinomaisen oikeuspaikkasopimuksen nojalla toimivaltainen. Näin voidaan varmistaa, että kyseisessä tilanteessa nimetty tuomioistuin voi ensisijaisesti päättää sopimuksen pätevydestä ja siitä, missä määrin sopimusta sovelletaan siinä vireillä olevaan riita-asiaan. Nimetyn tuomioistuimen olisi voitava jatkaa asian käsittelyä riippumatta siitä, onko tuomioistuin, jota ei ole nimetty, jo päättänyt asian käsittelyn keskeyttämisestä.”

13. Asetuksen N:o 1215/2012 II luvun 6 jaksoon sisältyvän 24 artiklan otsikko on ”Yksinomainen toimivalta”, ja siinä säädetään seuraavaa:

”Seuraavilla jäsenvaltion tuomioistuimilla on asianosaisten kotipaikasta riippumatta yksinomainen toimivalta:

- 1) asiassa, joka koskee esineoikeutta kiinteään omaisuuteen tai kiinteän omaisuuden vuokrasopimusta, sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa kiinteistö sijaitsee.
– –
- 2) asiassa, joka koskee yhtiön tai muun oikeushenkilön pätevyyttä, mitättömyyttä tai purkamista taikka sen toimielinten päätösten pätevyyttä, sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa yhtiön tai oikeushenkilön kotipaikka on. – –
- 3) asiassa, joka koskee julkiseen rekisteriin tehtyjen merkintöjen pätevyyttä, sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa rekisteriä pidetään;

4) asiassa, joka koskee patentin, tavaramerkin, mallin tai muiden senkaltaisten tallettamista tai rekisteröintiä edellyttävien oikeuksien rekisteröintiä tai pätevyyttä, riitautettiinpa kyseinen rekisteröinti tai pätevyys kanteella tai oikeudenkäyntiväitteellä, sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa tallettamista tai rekisteröintiä on haettu tai tallettaminen tai rekisteröinti on tapahtunut tai jossa se unionin säädöksen tai kansainvälisen yleissopimuksen määräysten mukaan katsotaan tapahtuneeksi.

– –

5) asiassa, joka koskee tuomioiden täytäntöönpanoa, sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa tuomio on pantu tai on määrä panna täytäntöön.”

14. Asetuksen N:o 1215/2012 II luvun 7 jaksoon sisältyvän 25 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa: ”Jos asianosaiset, riippumatta heidän kotipaikastaan, ovat sopineet, että jäsenvaltion tuomioistuimen tai tuomioistuinten on ratkaistava tietystä oikeussuhteesta syntyneet tai mahdollisesti syntyvät riidat, kyseisellä tuomioistuimella tai kyseisillä tuomioistuimilla on toimivalta ratkaista asia, paitsi jos sopimus sen aineellisen pätevyyden suhteen on tuon jäsenvaltion lain mukaan mitätön. Toimivalta on yksinomainen, jos asianosaiset eivät toisin ole sopineet. – –”

15. Asetuksen N:o 1215/2012 29 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos eri jäsenvaltioiden tuomioistuimissa nostetaan samojen asianosaisten välillä samaa asiaa koskevia kanteita, muiden tuomioistuinten kuin sen, jossa kanne on ensin nostettu, on omasta aloitteestaan keskeytettävä asian käsittely, kunnes on todettu, että tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen, sanotun kuitenkin rajoittamatta 31 artiklan 2 kohdan säännösten soveltamista.

– –”

16. Saman asetuksen 31 artiklan sanamuoto on seuraava:

”– –

2. Jos kanne nostetaan jäsenvaltion tuomioistuimessa, jolle 25 artiklassa tarkoitetussa sopimuksessa on annettu yksinomainen toimivalta, toisen jäsenvaltion tuomioistuimen on keskeytettävä asian käsittely, kunnes tuomioistuin, jossa kanne on sopimuksen perusteella nostettu, toteaa, että se ei ole toimivaltainen sopimuksen nojalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta 26 artiklan soveltamista.

3. Jos sopimuksessa nimetty tuomioistuin on todennut olevansa toimivaltainen sopimuksen mukaisesti, toisen jäsenvaltion tuomioistuimen on jätettävä asia tutkimatta.

– –”

17. Asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tuomion tunnustamisesta on kieltäydyttävä asiaan osallisen hakemuksesta, jos

a) tunnustaminen on selvästi vastoin vastaanottavan jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (ordre public);

– – tai

e) tuomio on ristiriidassa

- i) II luvun 3, 4 tai 5 jakson kanssa, kun vastaajana on vakuutuksenottaja, vakuutettu, vakuutus sopimuksen edunsaaja, vahingon kärsinyt, kuluttaja tai työntekijä; tai
- ii) II luvun 6 jakson kanssa.

– –

3. Tuomion antaneen tuomioistuimen toimivaltaa ei saa tutkia uudelleen, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 kohdan e alakohdan soveltamista. Tuomioistuimen toimivaltaa koskevat säännöt eivät kuulu 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin oikeusjärjestyksen perusteisiin.

– –”

18. Asetuksen N:o 1215/2012 71 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tämä asetus ei vaikuta tuomioistuimen toimivaltaa tai tuomioiden tunnustamista tai täytäntöönpanoa erityisillä oikeudenaloilla säänteleviin yleissopimuksiin, joiden osapuolia jäsenvaltiot ovat.

2. Yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi 1 kohtaa sovelletaan seuraavasti:

– –

- b) jäsenvaltiossa annetut tuomiot, jotka on antanut erityistä oikeudenalaa koskevaan yleissopimukseen toimivaltansa perustanut tuomioistuin, on tunnustettava ja pantava täytäntöön muissa jäsenvaltioissa tämän asetuksen mukaisesti.

Jos erityistä oikeudenalaa koskeva yleissopimus, jonka osapuolia ovat sekä alkuperäjäjäsenvaltio että vastaanottava jäsenvaltio, sisältää tuomioiden tunnustamista tai täytäntöönpanoa koskevia ehtoja, niitä on noudatettava. Kuitenkin voidaan aina soveltaa tämän asetuksen säännöksiä, jotka koskevat tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa.”

III Tosiseikat, kansallinen menettely ja ennakkoratkaisukysymykset

19. Asiakas ”ACC Distribution” UAB (jäljempänä ACC Distribution) ja rahdinkuljettaja Rhenus Logistics UAB (jäljempänä Rhenus Logistics) tekivät rahtisopimuksen tietokonelaitteistojen kuljettamisesta Alankomaista Liettuaan. Kuljetuksen aikana osa rahdista varastettiin.

20. Rahtisopimuksen 3 lausekkeen mukaan ”siinä tapauksessa, ettei riitoja ja erimielisyyksiä ratkaista sopimuspuolten välisillä neuvotteluilla, niitä käsitellään tuomioistuimessa, jonka tuomiopiirissä asiakkaan virallinen osoite on rekisteröity”. Koska ACC Distributionin (joka on asiakas) sääntömääräinen kotipaikka on Liettuassa, sopimuspuolet siis sopivat, että liettualaiset tuomioistuimet ovat toimivaltaisia.

21. Varkauden jälkeen Gjensidige-vakuutusyhtiö, joka oli vakuuttanut kyseisen lähetyksen, maksoi 21.4.2017 ACC Distributionille vakuutuskorvauksena 205 108,89 euroa.

22. Rhenus Logistics yhtenä kantajana nosti 3.2.2017 kanteen muiden muassa ACC Distributionia ja Gjensidigettä vastaan Rechtbank Zeeland-West-Brabantissa (alioikeus, Zeeland-West-Brabant, Alankomaat). Jollei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen selvityksistä muuta johdu, asiakirja-aineistosta ilmenee, että Rhenus Logistics vetosi CMR-sopimukseen (jonka soveltamisalaan riita-asia kuului), jonka nojalla kanne voidaan panna vireille muun muassa sen valtion tuomioistuimessa, jonka alueella paikkakunta, missä tavara otettiin kuljetettavaksi, on.⁷

23. Kanteessa vaadittiin tuomioistuinta toteamaan, että edellä mainitun varkauden yhteydessä syntynyt rahdinkuljettajan yksityisoikeudellinen vastuu oli rajattu. AAC Distributionin ja Gjensidigen mukaan Alankomaiden tuomioistuin ei ollut toimivaltainen, ja ne viittasivat tältä osin rahtisopimukseen sisältyvään oikeuspaikkasopimukseen. Kyseinen väite hylättiin sillä perusteella, että oikeuspaikkasopimus oli pätemätön CMR-sopimuksen 41 artiklan 1 kappaleen nojalla, koska sillä rajoitettiin kyseisen yleissopimuksen 31 artiklan 1 kappaleen mukaista toimivaltaisten tuomioistuinten valintaa.

24. Gjensidige nosti 19.9.2017 Kauno apygardos teismasissa (alueellinen tuomioistuin, Kaunas, Liettua) (jäljempänä alueellinen tuomioistuin) Rhenus Logisticsia vastaan kanteen, jossa tätä vaadittiin maksamaan kantajalle vahingonkorvauksena 205 108,89 euroa korkoineen. Kanteen mukaan saatava oli siirtynyt Gjensidigelle sen jälkeen, kun se oli maksanut vakuutuskorvauksen ACC Distributionille.

25. Vastineessaan Rhenus Logistics vaati kanteen jättämistä tutkimatta ja väitti, että menettelyn aloittaminen Kauno apygardos teismasissa johti lis pendens -tilanteeseen, joka olisi ratkaistava tunnustamalla Rechtbank Zeeland-West-Brabantin toimivalta, koska se oli ollut ensimmäinen tuomioistuin, jossa asia oli saatettu vireille.

26. Tässä yhteydessä Kauno apygardos teismas lykkäsi asian käsittelyä. Lietuvos apeliacinis teismas (ylaoikeus, Liettua) (jäljempänä ylioikeus) pysytti kyseisen ratkaisun muutoksenhakumenettelyssä.

27. Rechtbank Zeeland-West-Brabant totesi 25.9.2019 antamassaan tuomiossa, että muun muassa Rhenus Logisticsin vastuu muiden muassa ACC Distributionia ja Gjensidigettä kohtaan oli rajattu eikä voinut ylittää CMR-sopimuksen 23 artiklan 3 kappaleessa vahvistetun korvauksen määrää.⁸ Kyseisestä tuomiosta ei valitettu.

28. Mainitun tuomion mukaisesti Rhenus Logistics siirsi kyseisen summan Gjensidigelle. Tämän jälkeen Gjensidige pyysi, että sen Liettuaassa vireillä oleva kanne peruutetaan osittain ja hyväksytään muilta osin.

⁷ Ks. myös lähemmin jäljempänä alaviite 13.

⁸ CMR-sopimuksen 23 artiklan 1 kappaleessa määrätään, että ”milloin rahdinkuljettajan on tämän yleissopimuksen määräysten perusteella maksettava korvausta tavarankatoamisesta tai vähentymisestä, korvaus on laskettava sen arvon mukaan, joka tavaralla oli kuljetettavaksi otettaessa kyseisellä paikkakunnalla”, ja saman artiklan 3 kappaleessa lisätään, että ”korvaus ei kuitenkaan saa ylittää 8,33 laskentayksikköä kokonaispainosta puuttuvaa kiloa kohti”.

29. Alueellinen tuomioistuin hyväksyi 22.5.2020 antamassaan tuomiossa kanteen osittaisen peruuttamisen, mutta hylkäsi kanteen muilta osin ja katsoi, että Rechtbank Zeeland-West-Brabantin tuomiosta oli tullut oikeusvoimainen. Ylioikeus pysytti mainitun tuomion.

30. Gjensidige teki 2.6.2021 kassaatiovalituksen Lietuvos Aukščiausiasis Teismasiin. Gjensidige väitti kassaatiovalituksessaan muun muassa, että CMR-sopimuksesta poiketen asetuksessa N:o 1215/2012 vahvistetaan oikeuspaikkasopimuksessa määritetyn toimivallan yksinomaisuus ja että pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevan tilanteen olisi johdettava siihen, että kyseinen asetus on etusijalla mainittuun sopimukseen nähden. Sen mukaan muunlaisella ratkaisulla on epäedullisempia seurauksia sisämarkkinoiden moitteettomalle toiminnalle eikä sillä turvata etenäkään tuomioistuinten toimivaltaisuuden ennustettavuuden tai asianmukaisen lainkäytön periaatteita.

31. Koska Lietuvos Aukščiausiasis Teismas oli epävarma tästä, se päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Voidaanko asetuksen N:o 1215/2012 71 artiklaa, kun otetaan huomioon sen 25, 29 ja 31 artikla sekä johdanto-osan 21 ja 22 perustelukappale, tulkita siten, että se mahdollistaa CMR-sopimuksen 31 artiklan soveltamisen myös tapauksissa, joissa näiden molempien oikeudellisten välineiden soveltamisalaan kuuluvassa riita-asiassa on tehty tuomioistuimen toimivaltaa koskeva sopimus?
- 2) Kun otetaan huomioon unionin lainsäätäjän pyrkimys vahvistaa tuomioistuimen toimivaltaa koskevien sopimusten suojaa Euroopan unionissa, voidaanko asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan e alakohdan ii alakohtaa tulkita laajemmin siten, että se käsittää paitsi kyseisen asetuksen II luvun 6 jakson myös sen 7 jakson?
- 3) Kun on ensin arvioitu tilanteen erityispiirteitä ja niistä aiheutuvia oikeudellisia seurauksia, voidaanko asetuksessa N:o 1215/2012 käytettyä käsitettä ’oikeusjärjestyksen perusteet’ tulkita siten, että se käsittää perusteen toisessa jäsenvaltiossa annetun tuomion tunnustamisesta kieltäytymiselle, jos CMR-sopimuksen kaltaisen erikoisalaa koskevan yleissopimuksen soveltamisen takia syntyy oikeudellinen tilanne, jossa sekä tuomioistuimen toimivaltaa koskevaa sopimusta että sovellettavasta laista tehtyä sopimusta ei noudateta samassa asiassa?”

32. Kirjallisia huomautuksia esittivät Rhenus Logistics, Gjensidige, Liettuan hallitus ja Euroopan komissio. Nämä osapuolet esittivät myös suulliset lausumansa 23.3.2023 pidetyssä istunnossa.

IV Asian tarkastelu

33. Esitettyäni joitain alustavia huomautuksia pääasian oikeudenkäynnissä käsiteltävän riita-asian merkityksellisistä osatekijöistä (A) ja tuomiosta TNT Express, johon ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämät kysymykset ainakin osittain perustuvat (B), käsittelen ennakkoratkaisukysymysten asiasisältöä (C).

34. Aluksi tarkastelen olettamaa, johon käsiteltävä ennakkoratkaisupyyntö perustuu, nimittäin sitä, että Rechtbank Zeeland-West-Brabantin toimivaltaa tuomion antaneena tuomioistuimena on mahdollista edelleen tarkastella ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa vireillä olevassa menettelyssä, joka koskee toisessa jäsenvaltiossa annetun tuomion tunnustamista.

Selitä, että tämä oletama on virheellinen ja että tällaisessa tilanteessa tuomion rajat ylittävät vaikutukset voidaan estää vain, jos asianosainen on vedonnut menestyksekkäästi johonkin asetuksessa N:o 1215/2012 säädetyistä perusteista sen tunnustamisesta kieltäytymiselle (C.1). Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tarkastelee tätä mahdollisuutta toisessa ja kolmannessa ennakkoratkaisukysymyksessä. Selitä, ettei näihin perusteisiin kuulu tilanne, jossa – tiivistetysti – tuomion antanut tuomioistuin totesi olevansa toimivaltainen, vaikka se ei ollut oikeuspaikkasopimuksessa määritetty jäsenvaltion tuomioistuin (C.2).

35. Täydellisyyden vuoksi ja ottaakseni kantaa tästä asiasta menettelyssä käytyyn vilkkaaseen näkemystenvaihtoon selitä lisäksi, että CMR-sopimukseen sisältyvä sovellettava toimivaltasääntö ei missään tapauksessa ole ristiriidassa asetuksen N:o 1215/2012 taustalla olevien periaatteiden kanssa, kun sovelletaan tuomiossa TNT Express vahvistettuja arviointiperiaatteita (D).

A Kyseessä olevan riita-asian merkitykselliset osatekijät

36. Muistutettakoon, että pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä oleva riita-asia perustuu siihen, että osa rahdista varastettiin sen kansainvälisen kuljetuksen aikana. Vaikka kyseessä olevaan rahtisopimukseen sisältyi lauseke, jonka mukaan liettualaiset tuomioistuimet ovat toimivaltaisia,⁹ varkauteen perustuva riita-asia päättyi alankomaalaisten tuomioistuinten käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi.¹⁰

37. Tämä johtui siitä, että riita-asia kuului *ratione materiae* CMR-sopimuksen soveltamisalaan, johon kuuluvat paitsi aineelliset säännöt, jotka koskevat tavaran kansainväliseen tiekuljetukseen liittyvää vastuuta, myös muun muassa toimivaltaa koskevat säännöt, joita sovelletaan tällaista kuljetusta koskeviin riita-asioihin.

38. CMR-sopimuksen 31 artiklan 1 kappaleessa etenkin annetaan kantajalle mahdollisuus valita seuraavista neljästä mahdollisesta kanteen nostamispaikasta: *ensinnäkin* sen sopimusvaltion tuomioistuimet, mistä asianosaiset ovat sopineet, *toiseksi* sen valtion tuomioistuimet, jonka alueella vastaajalla on kotipaikka,¹¹ *kolmanneksi* sen paikkakunnan tuomioistuimet, missä tavara otettiin kuljetettavaksi, tai *neljänneksi* sen paikkakunnan tuomioistuimet, missä kuljetuksen määräpaikka on.

39. Vaikka näistä säännöistä seuraa, että asianosaiset voivat sopia tuomioistuimesta, joka ratkaisee kansainvälisen kuljetuksen yhteydessä syntyvät riidat, vaikuttaa siltä, että tällainen oikeuspaikkasopimus ei voi olla *yksinomainen* – kuten ainakin Rechtbank Zeeland-West-Brabant katsoo.¹² Myös ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin vaikuttaa yhtyvän tähän näkemykseen.

⁹ Kuten edellä tämän ratkaisuehdotuksen 2018 kohdassa tarkemmin selitetään.

¹⁰ Gjensidige väittää, ettei molemmilla kanteilla ole samaa kohdetta, ja katsoo, etteivät ne koske samoja asianosaisia. Ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo lis pendens -sääntöjen edellytysten täyttyvän. Kuten kyseinen tuomioistuin perustellusti muistuttaa, samasta vahingosta nostetulla negatiivisella vahvistuskanteella ja suorituskanteella on katsottava olevan sama kohde sovellettaessa asetuksen N:o 1215/2012 29 artiklaan sisältyvää lis pendens -sääntöä. Tuomio 19.12.2013, Nipponkoa Insurance Co. (Europe) (C-452/12, EU:C:2013:858, 40–49 kohta; jäljempänä tuomio Nipponkoa), joka koski asetuksen N:o 44/2001 vastaavaa sääntöä, tai tuomio 6.12.1994, Tatry (C-406/92, EU:C:1994:400, 44 kohta; jäljempänä tuomio Tatry).

¹¹ CMR-sopimuksen 31 artiklan 1 kappaleessa viitataan tarkemmin vastaajan kotipaikkaan, pääkonttoriin ja siihen haaraliikkeeseen tai asioimistoon, jonka välityksellä rahtisopimus on tehty.

¹² Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 21 kohta. CMR-sopimuksen osapuolten näkemys tästä kysymyksestä vaikuttaa vaihtelevan. Ks. Institut du Droit International Des Transports -instituutin CMR-sopimuksen 31 artiklan soveltamisesta laatiman yhteenvedon, joka on saatavilla osoitteessa: <https://www.idit.fr/rapports-pays/index.php?lang=en>, 7.3 kohta. Ks. myös Loewe, R., "Commentary on the Convention of 19 May 1956 on the Contract for the International Carriage of Goods by Road", CMR, United Nations 1975, 240 kohta, s. 64 ECE/TRANS/14.

40. Rhenus Logistics, joka oli vastuussa oleva rahdinkuljettaja, tukeutui Rechtbank Zeeland-West-Brabantissa nostamassaan kanteessa ymmärtääkseni pikemminkin edellä 38 kohdassa mainittuun kolmanteen ryhmään.¹³ Sen kanne vaikuttaa olleen ennakoiva sikäli, että kyseinen yritys vaati tuomioistuinta toteamaan, että vastuu varkaudesta aiheutuneista vahingoista rajoittui tiettyyn määrään.

41. CMR-sopimuksen 23 artiklan 3 kappaleessa nimittäin käsittääkseni rajoitetaan lähtökohtaisesti vastuuta, joka rahdinkuljettajalle voi syntyä tavarankatoamisesta.¹⁴ Vaikuttaa kuitenkin siltä, että kun sovelletaan CMR-sopimuksen 29 artiklan 1 kappaletta, tällaista vastuun rajoitusta ei sovelleta, ”jos [rahdinkuljettaja] on aiheuttanut vahingon tahallisesti tai se johtuu hänen sellaisesta huolimattomuudesta, mikä sen valtion lain mukaan, jossa kanne on nostettu, rinnastetaan tahallisuuteen”.

42. CMR-sopimuksen osapuolten tuomioistuimilla saattaa olla tältä osin erilaisia näkemyksiä edellytyksistä, joilla tätä sääntöä sovelletaan.¹⁵ Tämä johtaa yleensä silloin, kun asiasta syntyy kiistaa, kilpajuoksuun kanteen nostamiseksi tuomioistuimessa, joka todennäköisimmin tulkitsee CMR-sopimusta kyseisen sopimuspuolen kannalta edullisella tavalla. Tämä taas saattaa johtaa rinnakkaisten oikeudenkäyntien vireille panemiseen eri valtioissa tarkoituksena saada, jos osapuolella on määräämisvalta tavaroihin, korvausta niiden vahingoittumisesta tai katoamisesta ja käänteisesti, jos kyseessä on rahdinkuljettaja, vahvistustuomion, jonka mukaan sen vastuu tällaisesta vahingoittumisesta tai katoamisesta on poissuljettu tai rajattu.¹⁶

43. Gjensidige viittasi kyseisessä menettelyssä yhtäältä alankomaalaisten tuomioistuinten ja toisaalta liettualaisten tuomioistuinten omaksumiin eriäviin näkemyksiin edellytyksistä, joilla rahdinkuljettajan vastuun voidaan katsoa olevan rajaton. Se väitti, että alankomaalaisten tuomioistuinten omaksuma kanta on edullisempi rahdinkuljettajien kannalta siltä osin kuin on vaikeampaa osoittaa edellytykset, jotka synnyttävät niiden rajattoman vastuun. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin vaikuttaa olevan samaa mieltä.

44. Rhenus Logistics onnistui saamaan Alankomaissa tuomioistuimen toteamuksen, jolla sen vastuuta rajoitettiin. Liettualaiset tuomioistuimet tunnustivat tämän jälkeen kyseisen tuomion pääasian oikeudenkäynnin eri vaiheissa, jotka edelsivät ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa vireillä olevaa menettelyä. Kyseisessä menettelyssä Gjensidige pyrki ensin saamaan korvausta rahdin osan katoamisesta. Se rajasi myöhemmin vaatimuksensa määrään, joka ylitti sen summan, jonka Rhenus Logistics oli jo maksanut sille Alankomaissa annetun tuomion täytäntöönpanemiseksi.

45. Tässä yhteydessä Gjensidige väittää, että kyseisen tuomion tunnustaminen oli lainvastaista, koska alankomaalainen tuomioistuin totesi olevansa toimivaltainen sovellettavan oikeuspaikkasopimuksen vastaisesti. Gjensidigen mukaan kyseiselle sopimukselle olisi pitänyt antaa etusija, koska asetuksen N:o 1215/2012 25 artiklan 1 kohdan mukaan oikeuspaikkasopimuksesta johtuva toimivalta on asianomaisessa tapauksessa *yksinomainen*.¹⁷

¹³ Jollei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen selvityksistä muuta johdu, asiakirja-aineistosta ilmenee, että kyseessä olevat tavarat oli tarkoitus kuljettaa Alankomaista Liettuaan. Sitä vastoin kaikki muut tämän ratkaisuehdotuksen 38 kohdassa mainitut yhdistävät seikat vaikuttavat johtavan siihen, että toimivaltaisista ovat Liettuan tuomioistuimet.

¹⁴ Ks. edellä alaviite 7.

¹⁵ Ks. tältä osin julkisasiamies Kokottin ratkaisuehdotus TNT Express Nederland (C-533/08, EU:C:2010:50, 22 kohta; jäljempänä ratkaisuehdotus TNT Express). Asiakirja-aineistosta ilmenee, että tässä on eroja myös Alankomaiden ja Liettuan oikeuskäytännössä.

¹⁶ Ibid.

¹⁷ Huomautan, että asetuksen N:o 1215/2012 25 artiklan 1 kohdan mukaan oikeuspaikkasopimuksen mukaisen toimivallan oletetaan olevan yksinomainen, jos asianomaiset eivät toisin ole sopineet.

46. Tarkemmin ottaen Gjensidige väittää, että koska kyseessä oleva riita-asia kuuluu sekä CMR-sopimuksen että (yleisemmän) asetuksen N:o 1215/2012 soveltamisalaan (ja molempiin välineisiin vaikuttaa sisältyvän ristiriitaisia säännöksiä oikeuspaikkasopimukselle annettavista vaikutuksista), Alankomaissa annetun tuomion tunnustamisesta on kieltäydyttävä, sillä CMR-sopimuksen toimivaltasääntöjen, joihin kyseinen tuomio perustuu, soveltamisella on epäedullisempia seurauksia sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta kuin – ymmärtääkseni – asetuksen N:o 1215/2012 soveltamisella, kun kyse on oikeuspaikkasopimuksen vaikutuksista.

47. Tässä asiayhteydessä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, mitä toimivaltasääntöjä olisi sovellettava ja onko Alankomaissa annetun tuomion tunnustamisesta kieltäydyttävä.

48. Jotta lukijan on mahdollista ymmärtää täysin Gjensidigen väitteet ja ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymykset, etenkin ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys, tarkastelen ensin sitä, mistä ne ovat todennäköisesti saaneet innoitusta, nimittäin unionin tuomioistuimen tuomiota TNT Express.

B Erityiset kansainväliset yleissopimukset: etusija, joka ei ole ehdoton

49. Asetuksen N:o 1215/2012 71 artiklan 1 kohdassa tunnustetaan sellaisten erityisten toimivalta- ja täytäntöönpanosääntöjen olemassaolo, joita voi sisältyä erityisiin kansainvälisiin yleissopimuksiin, joiden osapuolia jäsenvaltiot ovat, ja annetaan näille välineille etusija. Kyseisessä säännöksessä nimittäin todetaan, että ”asetus ei vaikuta tuomioistuimen toimivaltaa tai tuomioiden tunnustamista tai täytäntöönpanoa erityisillä oikeudenaloilla säänteleviin yleissopimuksiin, joiden osapuolia jäsenvaltiot ovat”.

50. Saman asetuksen johdanto-osan 35 perustelukappaleessa esitetään tämä ”lainvalintalauseke”¹⁸ ilmauksena jäsenvaltioiden tekemien kansainvälisten sitoumusten kunnioittamisesta. Vaikka lukija saattaa ehkä päätellä tästä sanamuodosta, että asetuksen N:o 1215/2012 71 artikla koskee kolmansiin maihin nähden tehtyjä sitoumuksia, 71 artiklan ja etenkin sen 2 kohdan sanamuodossa selvennetään, kuten komissio huomauttaa, että sitä sovelletaan myös itse unionin sisällä.¹⁹

51. Samanaikaisesti 71 artiklaa on kuvattu myös siten, että siinä tunnustetaan niiden alojen erityispiirteet, joita asianomaisilla erityisillä yleissopimuksilla säännellään.²⁰

52. Kyseinen säännös oli aiemmin ilmaistu samansisältöisenä asetuksen N:o 44/2001, joka edelsi asetusta N:o 1215/2012, 71 artiklan 1 kohdassa.

¹⁸ Cremona, M., ”The Internal Market and Private International Law Regimes: A Comment on Case C-533/08 TNT Express Nederland BV v AXA Versicherung AG, Judgment of the Court (Grand Chamber) of 4 May 2010 (July 2014)”, *EUJ Department of Law Working Paper No. 2014/08*, 2014, s. 12. Asetuksen johdanto-osan 35 perustelukappaleessa todetaan, että ”jotta jäsenvaltioiden tekemiä kansainvälisiä sitoumuksia kunnioitettaisiin, tämä asetus ei saisi vaikuttaa erityisiä oikeudenaloja koskeviin yleissopimuksiin, joiden osapuolia jäsenvaltiot ovat”.

¹⁹ Tuomio TNT Express, 47 kohta.

²⁰ Tuomio Tetry, 24 kohta. Ks. myös tuomio TNT Express, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja julkisasiamies Saugmandsgaard Øen ratkaisuehdotus Brite Strike Technologies (C-230/15, EU:C:2016:366, 31 kohta). Tämä perustelu sisältyi otaksuttavasti erityisesti vuoden 1968 Brysselin yleissopimuksen 57 artiklaan. Kyseinen määräys, josta tuomiossa Tetry oli kyse, edelsi asetuksen N:o 44/2001 71 artiklaa ja erosi siitä ainoastaan (mutta merkittävästi) siinä suhteessa, että siinä säilytettiin jäsenvaltioiden mahdollisuus tehdä tällaisia erityissopimuksia pro futuro. Tuomio TNT Express, 38 kohta.

53. Kyseisen säännöksen tulkinta oli keskeisessä asemassa unionin tuomioistuimen tuomiossa TNT Express,²¹ joka annettiin samannimisen kuljetusyhtiön ja kuljetuksen aikana kadonneen rahdin vakuutuksenantajan välisessä menettelyssä. Kyseisessä menettelyssä TNT vastusti saksalaisen tuomioistuimen antaman tuomion, jossa se velvoitettiin korvaamaan vahinko, täytäntöönpanoa Alankomaissa.

54. Kyseisessä asiassa esitettyjen ennakkoratkaisukysymysten vaikuttimena oli – käsiteltävässä asiassa implisiittisesti esitetyn kanssa samankaltainen – kysymys siitä, saattoiko jäsenvaltion, jolle pyyntö oli osoitettu (tässä tapauksessa Alankomaat), tuomioistuin tutkia saksalaisen tuomioistuimen (tuomion antaneena tuomioistuimena) toimivaltaisuuden.²² Vaikka se oli kiellettyä (tuolloin sovelletun) asetuksen N:o 44/2001 (ja nykyisin asetuksen N:o 1215/2012) nojalla, CMR-sopimuksen soveltaminen ei johtaisi välttämättä samaan lopputulokseen.

55. Tästä syystä unionin tuomioistuimen oli tutkittava näiden kahden välineen keskinäistä vuorovaikutusta. Tältä osin unionin tuomioistuin totesi selvästi, että kyseisen asetuksen 71 artiklassa erityisille kansainvälisille yleissopimuksille, kuten CMR-sopimukselle, annettuun etusijaan liittyi yksi merkittävä edellytys: niiden määräykset ovat etusijalla vain, jos ”niiden ennustettavuus on hyvä, jos niillä helpotetaan asianmukaista lainkäyttöä ja mahdollistetaan se, että rinnakkaiset oikeudenkäynnit saadaan mahdollisimman vähiin, ja jos niillä varmistetaan siviili- ja kauppaoikeudellisten tuomioiden vapaa liikkuvuus ja keskinäinen luottamus lainkäyttöön (favor executionis) unionissa ehdoin, jotka ovat vähintään yhtä suotuisia kuin asetuksessa N:o 44/2001 säädetty ehdot”.²³

56. Unionin tuomioistuin tuli tähän tulokseen selitettään, että erityisiin kansainvälisiin yleissopimuksiin sisältyvät säännöt eivät voi johtaa ”lopputuloksiin, jotka olisivat sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan toteutumisen kannalta vähemmän suotuisia kuin lopputulokset, joihin kyseisen asetuksen säännöksillä päädytään”,²⁴ eivätkä ne voi ”vaarantaa niitä periaatteita, jotka unionissa ovat siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvan oikeudellisen yhteistyön taustalla”.²⁵

57. Tarkastelen myöhemmin lähemmin päätelmää, jonka unionin tuomioistuin on tehnyt kyseisessä asiassa näiden seikkojen perusteella. Tässä vaiheessa riittää, kun todetaan, että kyseisessä tuomiossa vahvistetut yleiset arviointiperusteet saivat oikeuskirjallisuudessa sekalaisen vastaanoton; joidenkin mukaan niitä olisi vaikea soveltaa²⁶ – jos 71 artiklassa säädettyjen sääntöjen oli tarkoitus olla yksinkertaisia lainvalintasääntöjä – ja niiden olemassaolo ”kohtelee kaltoin”²⁷ kyseisen säännöksen sanamuotoa.²⁸ Samanaikaisesti kyseiselle tuomiolle annettiin

²¹ Mainittu edellä tämän ratkaisuehdotuksen alaviitteessä 3.

²² Ratkaisuehdotus TNT Express, 27 kohta.

²³ Tuomio TNT Express, 56 kohta.

²⁴ Ibid., 51 kohta.

²⁵ Unionin tuomioistuimen mukaan näitä periaatteita ovat siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden vapaa liikkuvuus, toimivaltaisten tuomioistuinten ennustettavuus ja näin ollen yksityisten oikeusvarmuus, asianmukainen lainkäyttö, se, että rinnakkaiset oikeudenkäynnit saadaan mahdollisimman vähiin, ja keskinäinen luottamus lainkäyttöön Euroopan unionissa; se viittasi tässä yhteydessä asetuksen N:o 44/2001 johdanto-osan 6, 11, 12 ja 15–17 perustelukappaleeseen. Tuomio TNT Express, 49 kohta.

²⁶ Edellä alaviitteessä 17 mainittu Cremona, M., s. 6.

²⁷ Kuijper, P.J., ”The Changing Status of Private International Law Treaties of the Member States in Relation to Regulations No. 44/2001”, *Legal Issues of Economic Integration*, 2011, s. 89–104, sivulla 99.

²⁸ Attal, M., ”Droit international prive communautaire et conventions internationales: une délicate articulation”, *Petites affiches*, nro 238, 2010, s. 22–29.

myös tunnustusta siitä, että siinä löydettiin ratkaisu miellettyyn uhkaan, joka yhteiseen toimivaltaa ja tunnustamista koskevaan sääntelyyn voisi kohdistua, jos erityisten yleissopimusten eriäviä määräyksiä sovelletaan unionin sisäisiin tilanteisiin.²⁹

58. Olipa asia miten tahansa, tuomiossa TNT Express, josta saadaan nyt tietoa asetuksen N:o 1215/2015 71 artiklan soveltamisen tueksi, kehityksestä arviointiperusteista on tullut mahdollisesti kilpailevien lainkäyttö- ja täytäntöönpanojärjestelmien vertailevan arvioinnin välttämätön osatekijä.³⁰ Näihin arviointiperusteisiin perustuvat näkökohdat ovat ymmärrettävästi löytäneet tiensä pääasian oikeudenkäynnissä esitettyihin vaatimuksiin ja pohdintoihin, jotka ovat saaneet ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämään nyt käsiteltävän ennakkoratkaisupyynnön, jota tarkastelen seuraavaksi lähemmin.

C Käsiteltävässä asiassa esitetyt ennakkoratkaisukysymykset

59. Käsiteltävässä asiassa esitetyt kolme kysymystä vaikuttavat heijastavan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen huolta siitä, että pääasian oikeudenkäynnin asianosaisten tekemää oikeuspaikkasopimusta ei noudatettu, kun Rechtbank Zeeland-West-Brabant päätti käsitellä ja ratkaista Rhenus Logisticsin kanteen.

60. Ensimmäisessä ennakkoratkaisukysymyksessä tiedustellaan tarkemmin, mahdollistaako asetuksen N:o 1215/2012 71 artikla, luettuna saman asetuksen johdanto-osan 21 ja 22 perustelukappaleen valossa, CMR-sopimuksen 31 artiklan 3 kappaleessa vahvistettujen vaihtoehtojen toimivaltasääntöjen soveltamisen, jos kyseessä olevaan riitaan sovelletaan oikeuspaikkasopimusta.

61. Pelkään pahoin, että tämä kysymys perustuu oletamaan, jonka mukaan ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi edelleen tutkia tuomion antaneen tuomioistuimen toimivallan tuomion tunnustamisvaiheessa. Selitän jäljempänä, ettei tällainen toimivallan tutkiminen ole mahdollista ja että näin ollen ensimmäiseen kysymykseen annettavalla vastauksella ei ole merkitystä pääasian kannalta (C.1.).

62. Kun asianosainen pyrkii estämään tuomion rajat ylittävät vaikutukset, sen on pikemminkin vedottava yhteen sen tunnustamisesta kieltäytymisen perusteista, sellaisina kuin niistä säädetään asetuksessa N:o 1215/2012. Tarkastelenkin tätä kysymystä ja tarkemmin ottaen toista ja kolmatta ennakkoratkaisukysymystä, joissa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko sen seikan, että oikeuspaikkasopimus on ollut vaikutukseton, johdettava siihen, että Alankomaissa annetun tuomion tunnustamisesta on kieltäydyttävä. Selitän myöhemmin, että näihin kysymyksiin on vastattava kieltävästi (C.2.).

²⁹ Edellä alaviitteessä 26 mainittu Kuijper P.J., s. 102. Ks. eriävästä näkemyksestä edellä alaviitteessä 17 mainittu Cremona, M., sivulla 6.

³⁰ Kuten muistutetaan tuomiossa Nipponkoa, 36–39 kohta; tuomiossa 4.9.2014, Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145, 38 kohta; jäljempänä tuomio Nickel & Goeldner Spedition) ja tuomiossa 14.7.2016, Brite Strike Technologies (C-230/15, EU:C:2016:560, 65 kohta; jäljempänä tuomio Brite Strike Technologies).

1. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei voi tutkia tuomion antaneen tuomioistuimen toimivaltaa

63. Tuomioiden tunnustaminen ja täytäntöönpano kyseisessä asetuksessa säädetyn järjestelmän mukaisesti perustuu juuri keskinäiseen luottamukseen lainkäyttöön unionissa, kuten asetuksen N:o 1215/2012 johdanto-osan 26 perustelukappaleesta ilmenee. Tämä luottamus edellyttää muun muassa sitä, että jäsenvaltiossa annettu tuomioistuinratkaisu tunnustetaan toisessa jäsenvaltiossa ikään kuin se olisi annettu siellä.³¹

64. Kuten komissio istunnossa lähinnä muistutti, yksi asetuksella N:o 1215/2012 perustetun järjestelmän peruspiirteistä onkin toisen jäsenvaltion tuomioistuinten siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa antamien tuomioiden automaattinen tunnustaminen. Tässä järjestelmässä etenkin suljetaan pois vastaanottavan jäsenvaltion tuomioistuinten mahdollisuus tutkia uudelleen tuomion antaneen tuomioistuimen toimivalta, kuten asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 3 kohdassa säädetään.³²

65. Nyt tarkasteltavaa tilannetta ei kuitenkaan säännellä (tai ei ainakaan yksinomaan, kuten jäljempänä selitän) asetuksella N:o 1215/2012 vaan CMR-sopimuksen erityissäännöillä, joille asetuksen N:o 1215/2012 71 artiklassa annetaan etusija. Herääkin kysymys, sovelletaanko tuomion antaneen tuomioistuimen toimivallan uudelleen tutkimista koskevaa kieltoa myös tällaisessa tilanteessa.

66. Mielestäni sovelletaan.

67. Tältä osin totean ensinnäkin, että CMR-sopimus ei ole unionin oikeuden väline ja että se jää siten unionin tuomioistuimen toimivallan ulkopuolelle.³³

68. Tämä rajoitus ei kuitenkaan tarkoita, ettei unionin tuomioistuin voisi tarkastella tällaisten välineiden sanamuotoa ottaakseen huomioon niiden sisällön. Muutoin olisi alun alkaenkin mahdotonta varmistua siitä, sisältyykö näihin yleissopimuksiin kilpailevia sääntöjä.³⁴

69. Tämän perusteella, kun tarkastellaan toiseksi CMR-sopimuksen sisältöä, huomautan, että tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevat CMR-sopimuksen säännöt ovat jokseenkin alkeellisia, kuten myös sekä Rhenus Logistics että Gjensidige tässä menettelyssä myönsivät.³⁵

³¹ Ks. myös asetuksen N:o 44/2001 yhteydessä tuomio 16.7.2015, Diageo Brands (C-681/13, EU:C:2015:471, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

³² Kuten unionin tuomioistuimen vakiintuneessa oikeuskäytännössä vahvistetaan. Ks. äskettäin tuomio 7.4.2022, H Limited (C-568/20, EU:C:2022:264, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; jäljempänä tuomio H Limited). Asetuksen N:o 44/2001 yhteydessä ks. tuomio 28.4.2009, Apostolides (C-420/07, EU:C:2009:271, 49 kohta) ja tuomio 15.11.2012, Gothaer Allgemeine Versicherung ym. (C-456/11, EU:C:2012:719, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Vuoden 1968 Brysselin yleissopimuksen yhteydessä tuomio 28.3.2000, Krombach (C-7/98, EU:C:2000:164, 31 kohta).

³³ Tuomio TNT Express, 63 kohta.

³⁴ Olen samaa mieltä siitä, ettei tämä tilanne eroa mitenkään siitä, että unionin tuomioistuimen on otettava huomioon kansallisen oikeuden säännökset voidakseen määrittää, onko unionin oikeus esteenä niille. Ks. ratkaisuehdotus TNT Express, 76 ja 78 kohta. Se ei myöskään eroa siitä, että unionin tuomioistuin ottaa huomioon SEUT 351 artiklassa tarkoitettujen kansainvälisten sopimusten sisällön määrittääkseen, onko jäsenvaltioiden tarpeen poistaa todetut ”ristiriidat” kyseisen määräyksen mukaisesti.

³⁵ Muistutettakoon, että kyseinen yleissopimus tehtiin vuonna 1956 ja sitä muutettiin vuonna 1978 ja vuonna 2008 (ks. edellä alaviite 4). Nämä muutokset eivät ole relevantteja nyt käsiteltävän asian kannalta.

70. Nämä säännöt sisältyvät CMR-sopimuksen 31 artiklan 3 kappaleeseen, jonka mukaan sopimusvaltiossa annettu tuomio on täytäntöönpanokelpoinen myös jokaisessa muussa sopimusvaltiossa niin pian kuin kyseisessä valtiossa voimassa olevat ”muotomääräykset” on täytetty; siinä suljetaan pois asian aineellinen arviointi.

71. CMR-sopimuksessa ei nähtävästikään säännellä muita tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon liittyviä näkökohtia, mikä tarkoittaa, että tällaiset säännöt on yksilöitävä vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännössä.³⁶

72. Kun kyse on jäsenvaltioista, tämän lainsäädännön muodostaa asetus N:o 1215/2012. Sovellettavat oikeussäännöt sisältyvätkin nähdäkseni kyseisen asetuksen 45 artiklaan ja sitä seuraaviin artikloihin, joihin kuuluu myös edellä mainittu kardinaalisääntö, jossa kielletään tuomion antaneen tuomioistuimen toimivallan uudelleen tutkiminen unionin sisäisellä oikeudenkäyttöalueella.

73. Lisäksi – ja edellä todetusta riippumatta – samaa päätelmää edellyttää tuomio TNT Express.

74. Vahvistettuaan yleiset arviointiperusteet, joilla rajoitetaan asetuksen N:o 1215/2012 71 artiklan soveltamisalaa, kuten edellisessä jaksossa kuvattiin, unionin tuomioistuin nimittäin muistutti, ”ettei sen jäsenvaltion tuomioistuimella, jossa tunnustamista pyydetään, ole missään tapauksessa tuomiojäsenvaltion tuomioistuinta parempia edellytyksiä ratkaista viimeksi mainitun toimivaltaa”.³⁷ Unionin tuomioistuin selitti, että juuri tämä seikka johti kyseisen uudelleen tutkimisen kieltämiseen unionin oikeuden nojalla.

75. Vaikka unionin tuomioistuin ei esittänyt nimenomaisia toteamuksia siitä, olivatko asetuksen N:o 44/2001 toiminnan perustana olevat periaatteet tosiasiallisesti esteenä tuomion antaneen tuomioistuimen toimivallan uudelleen tutkimiselle soveltamalla erityistä yleissopimusta, yleisen käsityksen mukaan kyseisessä tuomiossa vahvistettiin jälkimmäinen vaihtoehto.³⁸ Istunnossa komissio ja Liettuan hallitus esittivät pohjimmiltaan saman näkemyksen.

76. Yhteenvetona voidaankin todeta, että tarkastellaanpa asiaa tuomiossa TNT Express vahvistettujen arviointiperusteiden näkökulmasta tai CMR-sopimuksen sanamuodon perusteella, jäsenvaltion tuomioistuin, jota pyydetään tunnustamaan toisen jäsenvaltion tuomioistuimen kyseisen sopimuksen nojalla antama tuomio, ei saa tutkia uudelleen tuomion antaneen tuomioistuimen toimivaltaa. Näin ollen ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen annettavalla vastauksella ei ole merkitystä ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa vireillä olevan riita-asian ratkaisemisen kannalta, koska kyseinen tuomioistuin ei voi tutkia, totesiko Rechtbank Zeeland-West-Brabant oikein olevansa asiassa toimivaltainen ennen kuin se antoi tuomion, jonka tunnustamisesta pääasian oikeudenkäynnissä on kyse.

77. Kun tämä asia on selvitetty, tarkastelen seuraavaksi, voiko se seikka, että Rechtbank Zeeland-West-Brabant totesi toimivaltaisuutensa kyseessä olevasta oikeuspaikkasopimuksesta huolimatta, muodostaa perusteen, joka mahdollistaa tästä seuranneen tuomion tunnustamisesta kieltäytymisen.

³⁶ Ks. vastaavasti ratkaisuehdotus TNT Express, 93 kohta.

³⁷ Tuomio TNT Express, 55 kohta.

³⁸ Ks. esim. Lamont-Black, S., ”The UK Supreme Court on jurisdiction over successive CMR Convention carriers and European Union rules”, *Uniform Law Review*, osa 21, nro 4, 2016, s. 487–509, sivulla 498 ja edellä alaviitteessä 26 mainittu Kuijper, P.J., sivulla 99 (jossa kuitenkin huomautetaan, ettei tämä päätelmä ollut täysin varma).

2. Jos oikeuspaikkasopimus jätetään huomiotta, voidaanko tuomion tunnustamisesta kieltäytyä?

78. Kuten edellä selitin, ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa vireillä oleva riita-asia kuuluu CMR-sopimuksen soveltamisalaan. Kun sovelletaan asetuksen N:o 1215/2012 71 artiklaa, kyseinen yleissopimus on etusijalla asetukseen nähden.³⁹ Ensi näkemältä saattaakin vaikuttaa yllättävältä kääntyä asetuksen N:o 1215/2012 puoleen sen selvittämiseksi, sallitaanko sen säännöksissä edellä mainitun tuomion tunnustamisesta kieltäytyminen.

79. Olen kuitenkin jo selittänyt, että ellei CMR-sopimukseen sisälly tällaisia erityissäntöjä, sovellettavat säännöt ovat niitä, joista säädetään vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännössä, joka Liettuan tapauksessa on asetus N:o 1215/2012. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on siten oikeassa tarkastellessaan kyseistä lainsäädäntövälinettä seikkaperäisemmin.

80. Kuten edellä jo muistutin, asetuksen N:o 1215/2012 toiminta perustuu toisen jäsenvaltion tuomioistuinten siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa antamien tuomioiden automaattiseen tunnustamiseen.

81. Poikkeuksena tähän sääntöön tunnustamisesta voidaan kieltäytyä ainoastaan jonkin asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdassa nimenomaisesti säädetyn perusteen perusteella (vaatimuksen perusteella, kuten komissio tähdentää).

82. Käsiteltävän asian kannalta merkityksellisin osin näihin perusteisiin kuuluvat yhtäältä – asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan e alakohdan ii alakohdan mukaisesti – tilanne, jossa tuomio on ristiriidassa kyseisen asetuksen II luvun 6 jaksossa vahvistettujen *toimivaltasääntöjen* kanssa (toinen ennakkoratkaisukysymys), ja toisaalta tilanne, jossa tietyn tuomion tunnustaminen on selvästi vastoin vastaanottavan jäsenvaltion *oikeusjärjestyksen perusteita* (ordre public), kuten asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään (kolmas ennakkoratkaisukysymys).

83. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on tietoinen siitä, ettei kumpikaan näistä perusteista kata lähtökohtaisesti nyt tarkasteltavaa tilannetta. Se kuitenkin tiedustelee toisessa ja kolmannessa kysymyksessään, voidaanko Alankomaissa annetun tuomion tunnustamisesta kieltäytyä niiden laajan tulkinnan perusteella. Tarkastelen seuraavaksi näitä kysymyksiä vuorotellen.

a) Asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan e alakohdan ii alakohtaan sisältyvän perusteen laaja tulkinta?

84. Asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan e alakohdan ii alakohdasta ilmenee, että kun vastaava vaatimus on esitetty, tuomion tunnustamisesta on kieltäydyttävä, kun se on ristiriidassa kyseisen asetuksen II luvun 6 jaksossa vahvistettujen toimivaltasääntöjen kanssa.

85. Mainitussa jaksossa (tarkemmin ottaen 24 artiklassa, joka on ainoa edellä mainittuun jaksoon sisältyvä säännös) kuvatuissa säännöissä vahvistetaan yksinomainen toimivalta riita-asioissa, joilla on jokin viidestä siinä mainitusta kohteesta. Nämä kohteet ovat tiivistetysti i) tietyt kiinteään omaisuuteen liittyvät näkökohdat, ii) tietyt yhtiöihin ja muihin oikeushenkilöihin liittyvät asiat, iii) julkiseen rekisteriin tehtyjen merkintöjen pätevyys, iv) patentin, tavaramerkin, mallin tai muiden senkaltaisten pätevyys ja v) tuomioiden täytäntöönpano.

³⁹ Ks. myös asetuksen N:o 1215/2012 71 artiklan 2 kohdan b alakohta ja 2 kohdan toinen virke.

86. Näistä toimivaltasäännöistä ei voida poiketa sopimuksella.⁴⁰ Niiden olemassaolon oikeutukseksi on mainittu se, että tietyn alan ja tietyn jäsenvaltion välillä on erityisen läheinen yhteys.⁴¹

87. Erityisesti edellä olevasta kuvauksesta ilmenee, että asetuksen N:o 1215/2012 II luvun 6 jaksoa ei sovelleta oikeuspaikkasopimuksiin. Niihin sovelletaan kyseisen luvun 7 jaksoa.

88. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on tietoinen tästä mutta tiedustelee toisella kysymyksellään, merkitsevätkö asetuksella N:o 1215/2012 tehdyt lainsäädännölliset muutokset, joilla oikeuspaikkasopimusten suojaa oli vahvistettu, sitä, että 45 artiklan 1 kohdan e alakohdan ii alakohdan sääntöä olisi tulkittava laajasti siten, että se sisältää paitsi kyseisen asetuksen II luvun 6 jakson sääntöjen rikkomisen myös 7 jakson rikkomisen.

89. Mielestäni näin ei ole.

90. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on oikeassa muistuttaessaan, että asetukseen N:o 44/2001 verrattuna asetuksessa N:o 1215/2012 lisätään tällaisten sopimusten tehokkuutta vahvistamalla 31 artiklan 2 ja 3 kohdassa⁴² erityinen lis pendens -sääntö.

91. Tästä muutoksesta huolimatta unionin lainsäätäjä päätti olla ottamatta sitä huomioon niiden perusteiden järjestelmässä, jotka mahdollistavat tuomion tunnustamisesta kieltäytymisen.

92. Nämä perusteet luetellaan asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdassa *tyhjentävästi*.⁴³

93. Saman on loogisesti pädetävä erityisesti kyseisen asetuksen 45 artiklan 1 kohdan e alakohdan ii alakohdassa mainittuun perusteeseen, joka koskee tilannetta, jossa tuomio on ristiriidassa saman asetuksen II luvun 6 jakson yksinomaista toimivaltaa koskevien sääntöjen kanssa.

94. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kuitenkin huomauttaa, että ellei ole perustetta, joka mahdollistaa sellaisen tuomion tunnustamisesta kieltäytymisen, joka on yksinomaisen oikeuspaikkasopimuksen vastainen, tällaisen sopimuksen rikkomisella ei ole seurauksia.

95. Pelkään pahoin, että tämä on juuri asetuksen N:o 1215/2012, sellaisena kuin se on nykyisin voimassa, toiminnan perustana oleva logiikka, jossa suositaan automaattista tunnustamista, vaikka siinä säädettyjä toimivaltasääntöjä ei ole noudatettu, lukuun ottamatta sen 45 artiklan 1 kohdassa tyhjentävästi lueteltuja tilanteita.⁴⁴

⁴⁰ Asetuksen N:o 1215/2012 25 artiklan 4 kohdassa säädetään seuraavaa: ”Tuomioistuimen toimivaltaa koskevat sopimukset ja määräykset – – ovat vailla oikeusvaikutusta, – – jos tuomioistuimet, joiden toimivalta on sopimuksella poissuljettu, ovat 24 artiklan mukaan yksinomaisesti toimivaltaisia.”

⁴¹ Tuomio 13.7.2000, Group Josi (C-412/98, EU:C:2000:399, 46 kohta) vuoden 1968 Brysselin yleissopimuksen 16 artiklan yhteydessä. Ks. myös ja esimerkiksi julkisasiamies Kokottin ratkaisuehdotus Apostolides (C-420/07, EU:C:2008:749, 83 kohta) toimivallasta sellaisten riita-asioiden osalta, jotka koskevat esineoikeutta kiinteään omaisuuteen.

⁴² Kyseisistä säännöksistä ilmenee, että jos käynnissä on rinnakkaisia oikeudenkäyntejä, joista yksi on vireillä tuomioistuimessa, jossa kanne on nostettu oikeuspaikkasopimuksen perusteella, toisen jäsenvaltion tuomioistuimen on pidättäydyttävä lausumasta asiasta, kun sopimuksessa nimetty tuomioistuin vahvistaa olevansa toimivaltainen, paitsi jos se toteaa, ettei se ole toimivaltainen. Ks. myös asetuksen N:o 1215/2012 johdanto-osan 22 perustelukappale.

⁴³ Ks. tuomio H Limited, 31 kohta tai asetuksen N:o 44/2001 yhteydessä tuomio 23.10.2014, flyLAL-Lithuanian Airlines (C-302/13, EU:C:2014:2319, 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Ks. myös asetuksen N:o 1215/2012 johdanto-osan 30 perustelukappale, jonka mukaan – kuten Liettuan hallitus perustellusti muistutti – ”tuomion tunnustamisesta olisi – – kieltäydyttävä ainoastaan, jos yksi tai useampi tässä asetuksessa säädettyistä kieltäytymisperusteista täyttyy”.

⁴⁴ Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, toimivaltasääntöjen väitetty rikkominen voidaan riitauttaa kyseisen tuomioistuimen jäsenvaltiossa käytettävissä olevin oikeussuojakeinoin.

96. Toimivaltasääntöjen rikkomisen osalta kyseisessä säännöksessä täsmennetään, että tunnustamisesta kieltäytyminen on sallittua vain, kun ristiriita koskee kyseisen asetuksen II luvun 6 jaksoa, kuten olen tässä ratkaisuehdotuksessa esittänyt (asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan e alakohdan ii alakohta), tai kyseisen luvun muita jaksoja, joihin sisältyvillä toimivaltasäännöillä pyritään lyhyesti sanottuna suojelemaan asianosaista, jonka katsotaan olevan heikommassa asemassa (asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan e alakohdan i alakohta).⁴⁵ 45 artiklan 1 kohdassa ei sitä vastoin säädetä muiden asetuksessa N:o 1215/2012 vahvistettujen toimivaltasääntöjen rikkomisesta.

97. Asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdassa säädetyt perusteet ovat poikkeuksia yleissääntöön, jonka mukaan toisten jäsenvaltioiden tuomioistuinten antamat tuomiot on tunnustettava automaattisesti. Tältä osin katson, ettei ole tarpeen palauttaa mieleen yleistä tulkintaperiaatetta, jonka mukaan poikkeuksia on tulkittava suppeasti. Tällainen periaate on hyödyllinen, kun poikkeuksen ulottuvuus on epäselvä. Näin ei kuitenkaan ole käsiteltävässä asiassa. Asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan e alakohdan ii alakohta on selkeä, ja siinä viitataan täsmällisiin toimivaltasääntöihin, joiden noudattamatta jättäminen voi kuulua sen soveltamisalaan. Tässä tilanteessa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ja Gjensidigen ehdottama tulkinta olisi yksinkertaisesti kyseisen säännöksen sanamuodon vastainen.

98. Katson näin ollen, että jos unionin lainsäätäjä olisi halunnut tehdä oikeuspaikkasopimuksille annettavasta suojasta niin laajan, että se käsittää uuden perusteen tuomion tunnustamisesta kieltäytymiselle, kun tällaisia sopimuksia rikotaan, sen olisi odottanut tekevän näin nimenomaisesti. Kyseessä olevan säännöksen, joka mahdollistaa tuomion tunnustamisesta kieltäytymisen, sanamuoto sitä vastoin osoittaa, ettei unionin lainsäätäjällä ollut tällaista aikomusta.

b) Oikeusjärjestyksen perusteita koskevan perusteen laaja tulkinta?

99. Kolmannella ennakkoratkaisukysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, voitaisiinko nyt tarkasteltavassa tilanteessa tulkita laajasti asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdassa säädettyä perustetta, jonka mukaan tuomion tunnustamisesta on lähtökohtaisesti kieltäydyttävä, jos tunnustaminen on selvästi vastoin vastaanottavan jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*).

100. Katson, että kaikki 45 artiklan 1 kohdan e alakohdan ii alakohtaan sisältyvästä perusteesta esittämäni huomautukset pätevät *mutatis mutandis*, koska asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan a alakohdan teksti on aivan yhtä selkeä.

101. Vastaus tähän kysymykseen löytyy nimittäin asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 3 kohdasta, kuten Liettuan hallitus huomauttaa. Kyseisen säännöksen mukaan ”tuomioistuimen toimivaltaa koskevat säännöt eivät kuulu – – oikeusjärjestyksen perusteisiin”. Kyseisellä säännöksellä ei rajoiteta niiden asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan e alakohdassa säädettyjen perusteiden soveltamista, joita tarkasteltiin edellisessä alajaksossa, enkä näe mitään syytä, miksi kyseistä säännöstä olisi tulkittava sen sanamuodosta poikkeavalla tavalla.

⁴⁵ Tämä pätee asetuksen N:o 1215/2012 II luvun 3,4 tai 5 jaksoon.

102. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy kolmannella kysymyksellään oikeusjärjestyksen perusteita koskevan perusteen sovellettavuuden yhteydessä paitsi tilanteesta, jossa oikeuspaikkasopimusta ei noudatettu, myös tilanteesta, jossa rikotaan sovellettavasta laista tehtyä sopimusta.

103. Asiakirja-aineistossa ei kuitenkaan ole tietoja osapuolten välisen sopimuksen tekemisestä.

104. Kolmannen kysymyksen tämä osa ei siten vaikuta täyttävän tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä.

105. Ennakkoratkaisupyyntöstä kuitenkin ilmenee, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on huolissaan siitä, että kun Rechtbank Zeeland-West-Brabant totesi olevansa toimivaltainen käsittelemään kyseessä olevaa kannetta, Alankomaiden laista tuli sovellettava laki asiakysymyksen osalta, mikä puolestaan johti siihen, että rahdinkuljettajan vastuu määritettiin Alankomaiden eikä Liettuan lainsäädännön perusteella. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mielestäni kyseisessä tuomioistuimessa käydyn oikeudenkäynnin vastaaja (nimittäin ymmärtääkseni Gjensidige) ei olisi voinut ennakoida tällaisia seurauksia. Näissä huomautuksissa ymmärtääkseni tarkoitetaan sitä, että rahdinkuljettajan vastuu olisi pitänyt määrittää soveltamalla Liettuan eikä Alankomaiden lainsäädäntöä ja että lopputulos on epäedullisempi Gjensidigen kaltaiselle asianosaiselle.

106. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin myös toteaa, että CMR-sopimuksen 29 artiklan 1 kappale, jossa viitataan kansalliseen lakiin, kun kyse on edellytyksistä, joilla rahdinkuljettajan vastuuta voidaan pitää rajattomana,⁴⁶ vaikuttaa olevan ristiriidassa asetuksen N:o 593/2008⁴⁷ 3 artiklan ja 5 artiklan 1 kohdan kanssa.

107. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin epäilee lisäksi, ettei tästä seuraava tilanne ole yhteensopiva oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan perusoikeuden eikä ymmärtääkseni asetuksen N:o 1215/2012 taustalla olevien periaatteiden kanssa.

108. Tältä osin huomautan ensinnäkin, että ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa vireillä oleva oikeudenkäynti koskee – kuten on jo toistuvasti muistutettu – toisessa jäsenvaltiossa annetun tuomion tunnustamista.

109. Keskeinen kysymys käsiteltävän asian yhteydessä on siis se, voisivatko aineellisen oikeuden erot, joita Alankomaiden ja Liettuan oikeudessa vaikuttaa olevan rahdinkuljettajan vastuun laajuuden osalta, oikeuttaa tuomion tunnustamisesta kieltäytymisen soveltamalla asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeusjärjestyksen perusteita koskevaa perustetta.

110. Mielestäni eivät voi.

⁴⁶ Ks. edellä 41-43 kohta.

⁴⁷ Sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 17.6.2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 593/2008 (Rooma I) (EUVL 2008, L 177, s. 6).

111. Ensinnäkin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että vaikka jäsenvaltiot voivat lähtökohtaisesti vapaasti määritellä kansallisten käsitystensä mukaisesti, mitä vaatimuksia niiden oikeusjärjestysten perusteista aiheutuu, unionin tuomioistuimen on valvottava, missä rajoissa jäsenvaltion tuomioistuin voi tähän käsitteeseen nojautuen olla tunnustamatta toisessa jäsenvaltiossa annettua tuomioistuinratkaisua.⁴⁸

112. Toiseksi kyseiseen perusteeseen voidaan vedota ainoastaan poikkeustilanteissa⁴⁹ ja tarkemmin ottaen silloin, kun tunnustaminen ”olisi kestävämmällä tavalla ristiriidassa valtion, jossa tunnustamista pyydetään [tai tunnustamista vastustetaan], oikeusjärjestyksen kanssa sen vuoksi, että tällä tunnustamisella loukattaisiin jotakin perustavanlaatuaista periaatetta”.⁵⁰

113. Kolmanneksi ja käänteisesti asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista perustetta ei voida soveltaa pelkästään sillä perusteella, että ratkaisun antaneen valtion tuomioistuimen soveltama oikeussääntö poikkeaa oikeussäännöstä, jota jäsenvaltion, jossa tunnustamista tai täytäntöönpanoa pyydetään, tuomioistuin olisi soveltanut, jos asia olisi saatettu sen ratkaistavaksi.⁵¹

114. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen keskeisenä huolenaiheena vaikuttaa olevan se, että kun alankomaalainen tuomioistuin katsoi väitetyksi virheellisesti olevansa toimivaltainen käsittelemään kyseistä kannetta, se ratkaistiin Alankomaiden eikä Liettuan oikeuden perusteella.

115. Siltä osin kuin tässä huolenaiheessa tuodaan esille, että alankomaalainen tuomioistuin piti virheellisesti sovellettavana lakina Alankomaiden lakia, tällainen virhe, vaikka se todettaisiinkin, ei voi sellaisenaan johtaa tuomion tunnustamisesta kieltäytymiseen.

116. Edellä mainitusta oikeuskäytännöstä seuraa, että tuomion tunnustamisesta kieltäytyminen on mahdollista vain, jos tunnustamisella loukattaisiin jotakin vastaanottavassa valtiossa perustavanlaatuisena pidettävää periaatetta.

117. Kyseessä olevan tuomion tunnustamisen erityisten seurausten osalta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei kuitenkaan selitä, miten edellä mainitut aineellisen oikeuden erot vaikuttaisivat Liettuan oikeusjärjestyksen perusteisiin ja olisivat kyseisen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen vastaisia tavalla, jota ei voida hyväksyä, koska sillä loukattaisiin jotakin perustavanlaatuaista periaatetta.

118. Tässä tilanteessa katson, että toiseen ja kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan a alakohtaa ja e alakohdan ii alakohtaa on tulkittava siten, ettei niiden soveltamisalaan kuulu tilanne, jossa tuomion antanut tuomioistuin perusti toimivaltansa yhteen monista saman asetuksen 71 artiklassa tarkoitettujen erityisen yleissopimuksen toimivaltasäännöistä, joihin kuuluu oikeuspaikkasopimus, jota ei ole luokiteltu yksinomaiseksi, ja jossa tuomion antanut tuomioistuin ei ollut kyseisten osapuolten tekemässä oikeuspaikkasopimuksessa nimetty tuomioistuin. Lisäksi asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että sovellettavan lain

⁴⁸ Ks. esim. tuomio 23.10.2014, flyLAL-Lithuanian Airlines (C-302/13, EU:C:2014:2319, 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

⁴⁹ Tuomio 28.4.2009, Apostolides (C-420/07, EU:C:2009:271, 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 1 kohdan yhteydessä.

⁵⁰ Ks. tuomio Diageo Brands, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

⁵¹ Ks. tuomio flyLAL, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

määrittämisessä tapahtunut virhe, jos se todetaan, ei voi sellaisenaan johtaa tuomion tunnustamisesta kieltäytymiseen vastaanottavan valtion oikeusjärjestyksen perusteiden vastaisena.

119. Tämä vastaus yhdessä edellä tämän ratkaisuehdotuksen 76 kohdassa ehdotetun kanssa selventää nähdäkseni asiaa tavalla, jonka avulla ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Täydellisyyden vuoksi ja tästä kysymyksestä menettelyn kuluessa käydyn laajamittaisen näkemystenvaihdon huomioon ottamiseksi selitän kuitenkin, että CMR-sopimuksen toimivaltasäännöillä ei missään tapauksessa loukata periaatteita, joihin siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa Euroopan unionissa tehtävä yhteistyö perustuu, kun sovelletaan tuomiossa TNT Express vahvistettuja arviointiperusteita.

D Tuomiossa TNT Express vahvistetut arviointiperusteet ja oikeuspaikkasopimuksesta seuraavan toimivallan muu kuin yksinomainen luonne

120. Käsiteltävässä asiassa on keskusteltu paljon siitä, ovatko CMR-sopimuksen toimivaltasäännöt ristiriidassa tuomiossa TNT Express vahvistettujen arviointiperiaatteiden ja asetuksen N:o 1215/2012 toiminnan perustana olevien periaatteiden kanssa.

121. Ongelma, jollaiseksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin sen mieltää, johtuu siitä, että yhtäältä asetuksessa N:o 1215/2015 luonnehditaan oikeuspaikkasopimuksessa määritettyä toimivaltaa lähtökohtaisesti yksinomaiseksi. Toisaalta vaikka CMR-sopimuksessa sallitaan toimivallan toteaminen tällaisen sopimuksen perusteella, mainittu sopimus vaikuttaa kuitenkin sulkevan pois sen yksinomaisuuden (ainakin sen Rechtbank Zeeland-West-Brabantin tulkinnan mukaan, johon myös ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ilmeisestikin yhtyy).

122. Tältä osin totean ensinnäkin, että tuomiossaan Nickel & Goeldner Spedition unionin tuomioistuin katsoi jo, kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin aivan oikein muistuttaa, että CMR-sopimuksen 31 artiklan 1 kappaleeseen sisältyvät toimivaltasäännöt eivät ole ristiriidassa tuomiossa TNT Express vahvistettujen arviointiperusteiden kanssa. Kuten komissio puolestaan huomauttaa, on kuitenkin niin, että kyseisessä tuomiossa unionin tuomioistuin tutki kaikki CMR-sopimuksen 31 artiklan 1 kappaleeseen sisältyvät toimivaltasäännöt (sellaisina kuin ne on esitetty edellä 38 kohdassa) *lukuun ottamatta* yhtä, josta käsiteltävässä asiassa on kyse.⁵²

123. Tästä syystä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tuo esille kysymyksen siitä, aiheutuuko erilaisesta kohtelusta, josta CMR-sopimuksessa (sellaisena kuin Rechtbank Zeeland-West-Brabant on sitä tulkinnut) ilmeisesti määrätään oikeuspaikkasopimusten osalta asetuksesta N:o 1215/2012 poiketen, ristiriita Euroopan unionissa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön perustana olevien periaatteiden kanssa.

124. En usko, että asia on näin.

125. Ennen kaikkea, kun otetaan huomioon Rechtbank Zeeland-West-Brabantin omaksuma kanta, CMR-sopimuksessa ja asetuksessa N:o 1215/2012 todellakin ilmeisesti on oikeuspaikkasopimusten osalta erilainen sääntely.

126. Tällainen ero ei kuitenkaan ole mielestäni sinänsä mikään ongelma.

⁵² Tuomio Nickel & Goeldner Spedition, 39-41 kohta.

127. Jos jokaisen eron seurauksena erityinen yleissopimus väistyisi asetuksen N:o 1215/2012 soveltamisen tieltä, silloin viimeksi mainitun 71 artiklan 1 kohta menettäisi kaiken merkityksensä. Unionin sisäisissä oikeussuhteissa ei voitaisi koskaan soveltaa mitään asetuksesta N:o 1215/2012 poikkeavaa erityissääntelyä. Tällaista lopputulosta ei kuitenkaan voida hyväksyä kyseisen säännöksen selkeän sanamuodon valossa.

128. Asetuksen N:o 1215/2012 säännöksistä mahdollisesti eroavia erityissääntöjä on pikemminkin jätettävä soveltamatta vain silloin, kun ne ovat aidosti ristiriidassa tuomiossa TNT Express vahvistettujen arviointiperusteiden kanssa. Kun tarkastellaan toimivaltasääntöjä, asiaa koskevat periaatteet liittyvät yhtäältä toimivaltasääntöjen hyvään ennustettavuuteen ja yksityisten oikeusvarmuuteen ja toisaalta asianmukaiseen lainkäyttöön.⁵³

129. Kumpikaan näistä periaatteista ei nähdäkseni vaarannu.

130. *Ensinnäkin* katson, että jotta toimivaltasääntöjen hyvää ennustettavuutta koskevaa periaatetta noudatetaan, merkityksellistä on se, että kantaja voi helposti päättää, missä nostaa kanteen, ja että vastaaja voi kohtuudella ennakoida, missä kanne sitä vastaan voidaan nostaa.

131. Näin on mielestäni CMR-sopimuksen 31 artiklan 1 kappaleen tapauksessa. Kyseiseen määräykseen ei sisälly mitään epämääräisesti muotoiltua sääntöä, jossa esimerkiksi asianmukainen oikeuspaikka määräytyisi tapauskohtaisesti kaikkien tapauksen olosuhteiden ja lainkäytön etujen perusteella. CMR-sopimuksen 31 artiklan 1 kappaleessa määrätään sen sijaan useista mahdollisista oikeuspaikoista, jotka on määritelty selkeästi yleisillä ja helposti ymmärrettävillä ryhmillä (nimittäin ja lyhyesti sanottuna vastaajan kotipaikka, paikkakunta, missä tavara otettiin kuljetettavaksi, paikkakunta, missä kuljetuksen määräpaikka on, tai tuomioistuin, josta asianosaiset ovat sopineet).

132. Käsiteltävän asian ytimessä vaikuttaa olevan se seikka, että silloin kun toimivalta, sellaisena kuin siitä määrätään CMR-sopimuksessa (sellaisena kuin Rechtbank Zeeland-West-Brabant on sitä tulkinnut), määräytyy oikeuspaikkasopimuksen perusteella, siitä ei tule yksinomaista. Tässä CMR-sopimuksen tulkinnassa säilytetään pikemminkin kaikki muut kyseisen sopimuksen 31 artiklan 1 kappaleen mukaiset mahdolliset oikeuspaikat.

133. Tältä osin voidaan nimittäin väittää, että oletama, jonka mukaan asetuksella N:o 1215/2012 oikeuspaikkasopimusten mukaisesta toimivallasta tehdään yksinomainen, parantaa yksityisten (ja etenkin vastaajan) oikeusvarmuutta sikäli, että se selventää, että kun on tehty oikeuspaikkasopimus, ja ellei toisin määrätä, muut mahdolliset oikeuspaikat voidaan lähtökohtaisesti sulkea pois.

134. Katson kuitenkin, että sen määrittäminen, onko tällä tavalla nimettyä oikeuspaikkaa pidettävä yksinomaisena vai ei, on viime kädessä poliittinen kysymys, josta voidaan omaksua erilaisia näkemyksiä eri oikeusjärjestyksissä (ja eri oikeudenaloilla).

⁵³ Huomautan, että tuomion TNT Express 53 kohdassa unionin tuomioistuin muistutti, että toimivaltakysymyksen osalta asiaa koskevat periaatteet koskevat hyvää ennustettavuutta, asianmukaista lainkäyttöä ja sitä, että rinnakkaiset oikeudenkäynnit saadaan mahdollisimman vähiin. Tuomion Brite Strike Technologies 65 kohdassa nämä periaatteet ovat yksityisten oikeusvarmuus ja asianmukainen lainkäyttö.

135. Tässä suhteessa CMR-sopimuksen kaltaisen erityistä oikeudenalaa sääntelevän yleissopimuksen laatijoilla on saattanut olla hyvät syyt pitää kiinni siitä, että mahdollisia oikeuspaikkoja on useita, ottaen huomioon kyseisen alan erityispiirteet.⁵⁴

136. Muistutan lisäksi, että vaikka asetuksessa N:o 1215/2012 otetaan käyttöön oikeuspaikkasopimusten yksinomaisuutta koskeva oletama, tällainen yksinomaisuus ei ole ehdoton sääntö ja sopimuspuolet voivat poiketa siitä. Kun näin tapahtuu, ollaan samankaltaisessa tilanteessa kuin se, johon CMR-sopimuksen 31 artiklan 1 kappaleen soveltaminen näyttää johtavan. Lisäksi asetuksessa N:o 1215/2012 itsessään rajoitetaan oikeuspaikkasopimusten vaikutusta, koska näillä sopimuksilla ei voida muuttaa toimivaltasääntöjen toimintaa tietyissä asioissa.⁵⁵

137. Kun tarkastellaan toiseksi asianmukaista lainkäyttöä ja riskiä rinnakkaisten oikeudenkäyntien aloittamisesta, se seikka, ettei oikeuspaikkasopimusta pidetä yksinomaisena, lisää todellakin tätä riskiä. Huomaatan kuitenkin, että CMR-sopimuksen 31 artiklan 2 kappaleeseen sisältyy lis pendens -sääntö, joka vastaa – yleisesti – asetuksen N:o 1215/2012 29 artiklassa säädettyä sääntöä sikäli, että sillä pyritään välttämään rinnakkaisten oikeudenkäyntien riski ja ristiriitaisten tuomioiden antaminen.⁵⁶

138. On totta, että asetuksesta N:o 1215/2012 poiketen CMR-sopimukseen ei sisälly lis pendens -sääntöjä, joilla suojeltaisiin erityisesti oikeuspaikkasopimuksia (kuten asetuksen N:o 1215/2012 31 artiklan 2 ja 3 kohtaan sisältyvät säännöt). Tämä ero on kuitenkin looginen seuraus edellä mainitusta poliittisesta valinnasta pitää tällaisiin sopimuksiin perustuvaa toimivaltaa vaihtoehtona, joka on säilytettävä muiden mahdollisten sääntöjen ohella.

139. Tämän yleiskatsauksen perusteella katsonkin, että asetuksen N:o 1215/2012 71 artikla ja tuomiossa TNT Express vahvistetut arviointiperusteet eivät ole esteenä CMR-sopimuksen 31 artiklan 1 kappaleeseen sisältyvän toimivaltasäännön tulkinnalle, jonka mukaan oikeuspaikkasopimukseen perustuvaa toimivaltaa ei voida pitää yksinomaisena.

140. Toistan, että olen tarkastellut näitä seikkoja tässä jaksossa pelkästään täydellisyyden vuoksi ja ottaakseni huomioon mainitusta asiasta tämän menettelyn kuluessa käydyn vilkkaan näkemystenvaihdon. Palautan etenkin mieleen edellä esittämäni näkökohdat, joista seuraa, ettei ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien voi tutkia uudelleen tuomion antaneen tuomioistuimen toimivaltaa pääasian oikeudenkäynnissä, joka koskee toisessa jäsenvaltiossa annetun tuomion tunnustamista.

⁵⁴ Huomaatan, että samankaltaiseen joustoon pyritään ilmeisesti myös tavarankuljetuksesta tehdyn YK:n yleissopimuksen (Yhdistyneiden kansakuntien sopimuskokoelma 1978, nro 1695, s. 3) 21 artiklassa tai sopimuksesta tavarankansainvälisestä rautatiekuljetuksesta annettujen yhtenäisten säännösten (CIM) 46 artiklan 1 kohdassa, joka on hyvin samankaltainen kuin CMR-sopimuksen 31 artiklan 1 kappale.

⁵⁵ Ks. asetuksen N:o 1215/2012 15, 19 ja 23 artikla sekä 25 artiklan 4 kohta.

⁵⁶ Nämä oikeussäännöt toistetaan edellä 9 ja 15 kohdassa.

V Ratkaisuehdotus

141. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Lietuvos Aukščiausiasis Teismasin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan a alakohtaa ja e alakohdan ii alakohtaa

on tulkittava siten, että

niissä säädettyjä perusteita tuomion tunnustamisesta kieltäytymiselle ei sovelleta tilanteeseen, jossa tuomion antanut tuomioistuin perusti toimivaltansa yhteen monista saman asetuksen 71 artiklassa tarkoitetun erityisen yleissopimuksen toimivaltasäännöistä, joihin kuuluu oikeuspaikkasopimus, jota ei ole luokiteltu yksinomaiseksi, ja jossa tuomion antanut tuomioistuin ei ollut kyseisten osapuolten tekemässä oikeuspaikkasopimuksessa nimetty tuomioistuin.

Lisäksi asetuksen N:o 1215/2012 45 artiklan 1 kohdan a alakohtaa

on tulkittava siten, että

sovellettavan lain määrittämisessä tapahtunut virhe, jos sellainen todetaan, ei voi sellaisenaan johtaa tuomion tunnustamisesta kieltäytymiseen vastaanottavan valtion oikeusjärjestyksen perusteiden vastaisena.